

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

30 iulie 2014

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

președinte – Petru Ursache,

judecători – Constantin Alerguș, Petru Moraru,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de avocatul Zmeu Alexandru în numele inculpatului Varnalii Veaceslav, împotriva sentinței Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 21 octombrie 2013 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 11 martie 2014, în cauza penală în privința lui

Varnalii Veaceslav Serghei,

născut la 13 aprilie 1985, originar și domiciliat pînă la reținere în mun. Chișinău, str. Hristo Botev, nr. 11/2, ap. 113.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. de la 30 aprilie 2013 - pînă la 21 octombrie 2013; (instanța de fond);

2. de la 15 ianuarie 2014 - pînă la 11 martie 2014; (instanța de apel);

3. de la 26 iunie 2014 - pînă la 30 iulie 2014 (instanța de recurs ordinar).

Procedura prevăzută de art.431 alin.(1) pct.1¹⁾ Cod de procedură penală legal executată.

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 21 octombrie 2013, Varnalii Veaceslav a fost condamnat:

- în baza art. 151 alin.(1) Cod penal, la 5 ani închisoare;

- în baza art. 287 alin.(1) Cod penal la 1 an închisoare.

În temeiul art. 84 alin.(1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumulul total al pedepselor aplicate, i-a fost stabilită pedeapsa definitivă de 6 ani închisoare, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis.

Acțiunea civilă a fost admisă parțial, s-a dispus încasarea de la Varnalii Veaceslav în beneficiul părții vătămate, Crețu Veaceslav suma de 7873,36 lei, cu titlu de prejudiciu material și suma de 50 000 lei cu titlu de prejudiciu moral.

2. Pentru a pronunța sentința instanța de fond a constatat că, Varnalii

Veaceslav la 25 martie 2013, aproximativ la 20⁰⁰, aflându-se în incinta magazinului „Unimarket” situat în mun. Chișinău, str. Hristo – Botev, nr.17, din intenții huliganice, încălcând grosolan ordinea publică, le-a aplicat mai multe lovituri în regiunea feții lui Bădicean Ruslan și Crețu Veaceslav, cauzându-le conform rapoartelor de expertiză medico-legale nr. 727/D din 15 aprilie 2013 și 763/D din 04 aprilie 2013, lui Bădicean Ruslan – *vătămări corporale neînsemnate*, iar lui Crețu Veaceslav – *vătămări corporale grave, periculoase pentru viață*.

Tot el, la 25 martie 2013, aproximativ la 20¹⁰, aflându-se în magazinul „Unimarket” din mun. Chișinău, str. Hristo – Botev, nr.17, intenționat i-a aplicat o lovitură cu pumnul în regiunea feții lui Crețu Veaceslav, cauzându-i *vătămări corporale grave, periculoase pentru viață*.

3. Împotriva sentinței a declarat apel avocatul Ionaș Gheorghe în numele inculpatului, care a solicitat casarea acesteia și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care Varnalii V. să fie condamnat în baza art. 151 alin. (1) Cod penal, cu stabilirea unei pedepse non privative de libertate. Procesul penal în privința inculpatului în baza art. 287 alin. (1) Cod penal, să fie încetat, pe motiv că fapta inculpatului constituie contravenție prevăzută de art. 78 alin. (1) Cod Contravențional, eliberându-l de răspundere contravențională în legătură cu expirarea termenului de prescripție și încasarea din contul inculpatului în beneficiul părții vătămate Crețu V. a prejudiciului moral în sumă de 10 000 lei

În argumentarea soluției solicitate apelantul a invocat că acțiunile inculpatului nu au fost îndreptate spre încălcarea ordinii publice, dar direct spre părțile vătămate, care prin acțiunile lor au determinat reacția acestuia, astfel în aceste circumstanțe inculpatul nu a avut intenția și nici nu a încălcat în mod grosolan ordinea publică.

Consideră că pedeapsa aplicată inculpatului în baza art. 151 alin. (1) Cod penal este inechitabilă în raport cu fapta comisă, personalitatea inculpatului și circumstanțele atenuante existente în speța dată, iar suma de 50 000 lei încasată din contul inculpatului în beneficiul părții vătămate Crețu V., cu titlu de prejudiciu moral este una exagerată;

3.1 Apel suplimentar în numele inculpatului Varnalii Veaceslav a declarat și avocatul Alexandru Zmeu, care a solicitat casarea sentinței cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care inculpatului să-i fie stabilită o

pedeapsă mai blîndă cu aplicarea prevederile art. 90 Cod penal și dispunerea suspendării condiționate a executării acesteia pe un termen de probă de 3 ani, invocînd că Varnalii V. anterior n-a fost judecat, a recunoscut vina integral, s-a căit de cele comise, a achitat părții vătămate dauna materială și se obligă să achite și dauna morală.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 11 martie 2014, apelul avocatului Ionaș Gh. și apelul suplimentar al avocatului Zmeu A. în numele inculpatului Varnalii V. au fost respinse ca nefondate cu menținerea sentinței contestate.

5. La adoptarea soluției date, instanța de apel a reținut că, instanța de fond în baza probelor administrate legal de către organul de urmărire penală și verificate în ședința de judecată prin prisma art. 100 Cod de procedură penală, le-a dat o apreciere justă potrivit art. 101 Cod de procedură penală din punct de vedere al pertinentei, utilității, concludenței, veridicității lor, iar toate în ansamblu – din punct de vedere al coroborării, stabilind cu certitudine toate aspectele de fapt și de drept, astfel, ajungînd la concluzia corectă cu privire la vinovăția inculpatului Varnalii Veaceslav de comiterea infracțiunilor prevăzute la art. 151 alin.(1) și art. 287 alin.(1) Cod penal.

Totodată, Colegiul penal a menționat că inculpatul în ședința instanței de apel a recunoscut vina integral și a modificat conținutul apelului, solicitînd să-i fie stabilită o pedeapsă mai blîndă cu aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal.

Instanța de apel a respins solicitarea apelantului de a stabili lui Varnalii Veaceslav o pedeapsă cu aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, și a reținut că nu poate servi drept demei de admitere a apelului declarat în prezența circumstanțelor reale și personale stabilite în speța dată, faptul că inculpatul și-a recunoscut vina în ședința instanței de apel, or dînsul a recunoscut vina sub presiunea pedepsei închisorii reale, numite de instanța de fond. Astfel, Colegiul penal a menționat că, concluzia instanței de fond referitor la necesitatea izolării inculpatului Varnalii V. de societate este justă.

La fel, Colegiul penal a reținut ca fiind justă și concluzia instanței referitor la admiterea parțială a acțiunii civile înaintată de partea vătămată, ținînd cont de practica CEDO privitor la modul de încasare a prejudiciului moral, precum și de prevederile art. 1423 Cod civil. Prin urmare, mărimea prejudiciului moral nu depinde de mărimea prejudiciului material.

6. Nefiind de acord cu hotărârile pronunțate în cauză avocatul Zmeu Al. în numele inculpatului Varnalii V. a declarat recurs ordinar, care invocând temeiul de drept prevăzut la art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, solicită casarea hotărârilor contestate și pronunțarea unei hotărâri prin care inculpatul Varnalii V. să fie condamnat:

- în baza art. 151 alin. (1) Cod penal, la 3 ani închisoare;
- în baza art. 287 alin. (1) Cod penal, la 1 an închisoare.

În conformitate cu prevederile art. 84 Cod penal, prin cumulul parțial al pedepselor aplicate, definitiv să-i fie stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 3 ani și 3 luni, iar conform art. 90 Cod penal, pedeapsa aplicată să fie suspendată condiționat pe un termen de probă de 3 ani.

În motivarea recursului său recurentul a invocat că instanțele ierarhic inferioare la stabilirea pedepsei inculpatului nu au luat în calcul mai multe aspecte ale cauzei și anume că Varnalii V. s-a căit sincer de cele comise, a restituit integral paguba materială și parțial prejudiciul moral, iar prin aceste fapte se dovedește și atitudinea neindiferentă a acestuia față de fapta prejudiciabilă comisă, de personalitatea inculpatului, care se caracterizează pozitiv, anterior n-a fost condamnat, la evidența medicului narcolog și psihiatric nu se află. La fel, instanțele ierarhic inferioare nu au luat în considerație faptul că corectarea inculpatului poate avea loc și fără privarea acestuia de libertate.

7. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privind opinia sa asupra recursului declarat, solicitând respingerea acestuia, deoarece argumentele invocate de recurent sunt neîntemeiate, iar pedeapsa stabilită inculpatului este una echitabilă, aplicată cu respectarea prevederilor art. 75 Cod penal.

7.1 Referință pe marginea recursului a depus și partea vătămată Crețu Veaceslav care a menționat că inculpatul inițial nu a recunoscut vina, iar cu partea vătămată nu a dorit să discute pînă la finalul examinării cauzei în instanța de fond, achitînd prejudiciul material doar în timpul cînd cauza se afla pe rol în instanța de apel. Totodată partea vătămată a menționat că v-a fi de acord cu soluția adoptată de instanța de recurs.

8. Examinînd admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal al Curții

Supreme de Justiție decide inadmisibilitatea acestuia, deoarece este vădit neîntemeiat, din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

În conformitate cu art.432 alin.(2) pct.4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

Din conținutul recursului rezultă că recurentul invocă ca temei de recurs pct. 10) alin. (1) al art. 427 Cod de procedură penală, care stipulează, că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Verificând legalitatea hotărârilor atacate sub acest aspect, Colegiul penal reține că acest temei nu și-a găsit confirmarea în speța dată.

Totodată, instanța de recurs constată că, stabilirea pedepsei ține de competența exclusivă a instanțelor judecătorești. Legiuitorul stabilește prin lege pedepsele pentru infracțiuni și criteriile de individualizare a lor.

Călăuzindu-se de aceste criterii, instanța de judecată, la stabilirea și aplicarea pedepsei infractorului, realizează voința legiuitorului, și nu a sa.

Potrivit prevederilor art.75 Cod penal, prin criterii generale de individualizare a pedepsei se înțeleg cerințele (regulile) stabilite de lege, de care este obligată să se conducă instanța de judecată la aplicarea fiecărei pedepse, pentru fiecare persoană vinovată în parte.

Legea penală acordă instanței de judecată o posibilitate largă de aplicare în practică a principiului individualizării răspunderii penale și a pedepsei penale, ținând cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care agravează sau atenuază răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Pedeapsa aplicată infractorului trebuie să fie echitabilă, legală și individualizată, capabilă să restabilească echitatea socială și să realizeze scopurile legii penale și pedepsei penale, potrivit art.61 Cod penal, în strictă conformitate cu dispozițiile părții generale a Codului penal și stabilirea

pedepsei în limitele fixate în partea specială.

Pedeapsa este echitabilă când ea impune infractorului lipsuri și restricții ale drepturilor lui proporționale cu gravitatea infracțiunii săvârșite și este suficientă pentru restabilirea echității sociale, adică a drepturilor intereselor victimei, statului și întregii societăți, perturbate prin infracțiune. Totodată pedeapsa este echitabilă și atunci când este capabilă să contribuie la realizarea altor scopuri ale pedepsei penale, cum ar fi corectarea condamnatului și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât de condamnat, cât și de alte persoane. Or, practica judiciară demonstrează că o pedeapsă prea blândă generează dispreț față de ea și nu este eficientă nici pentru corectarea infractorului, nici pentru prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni.

Categoria și termenul (limita) de pedeapsă ce urmează a fi stabilit este în dependență de circumstanțele atenuante și agravante, prevăzute de art.76 – 77 Cod penal.

Termenul pedepsei, în afară de gravitatea infracțiunii săvârșite, se stabilește având în vedere persoana celui vinovat, care include date privind gradul de dezvoltare psihică, situația materială, familială sau socială, prezența sau lipsa antecedentelor penale, comportamentul inculpatului pînă sau după săvârșirea infracțiunii, deci este vorba de personalitatea infractorului.

Limitele termenelor de pedeapsă, prevăzute în partea specială, sînt determinate de încadrarea juridică a faptei și reflectă gravitatea infracțiunii săvârșite. Gravitatea acesteia constă în modul și mijloacele de săvârșire a faptei, de scopul urmărit, de împrejurările în care fapta a fost comisă, de urmările produse sau care s-ar fi putut produce.

Instanța de recurs remarcă că, sancțiunea art. 151 alin.(1) Cod penal, la momentul comiterii infracțiunii prevedea pedeapsa închisorii de la 3 la 10 ani, iar cea a art. 287 alin. (1) Cod penal, prevede amendă de la 200 la 700 unități convenționale, sau muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 ore, sau închisoare de pînă la 3 ani.

Astfel, pedeapsa stabilită inculpatului de 5 ani închisoare în baza art. art. 151 alin.(1) Cod penal și 1 an închisoare în baza art. 287 alin. (1) Cod penal, se încadrează în limitele sancțiunii normelor penale în baza cărora inculpatul a fost condamnat.

Totodată instanța de recurs respinge ca neîntemeiat argumentul invocat de recurent referitor la faptul că instanțele ierarhic inferioare la stabilirea

pedepsei inculpatului nu au ținut cont în deplină măsură de circumstanțele cauzei, personalitatea acestuia, precum și nu au luat în considerație că corectarea ultimului poate avea loc și fără privarea de libertate și nu au stabilit în privința lui Varnalii V. o pedeapsă cu aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal.

La acest capitol, Colegiul penal, menționează că, instanțele de judecată la stabilirea pedepsei au ținut cont de faptul că infracțiunile comise de inculpatul Varnalii V. fac parte din categoria celor grave și respectiv mai puțin grave, de personalitatea inculpatului, care anterior nu a fost condamnat, nu este încadrat în câmpul muncii, precum și de modalitatea comiterii acestor infracțiuni.

Colegiul remarcă că, instituția suspendării condiționate a executării pedepsei nu trebuie privită ca un avantaj acordat de lege infractorilor, ci trebuie apreciată ca un mijloc preventiv de apărare socială care derivă din organizarea unei politici penale adaptate la realitatea socială concretă.

Raționamentul de aplicare a prevederilor art.90 Cod penal, are la origine persoana și comportamentul acesteia pînă la săvîrșirea infracțiunii, atitudinea și modul de manifestare a infractorului la faza de urmărire penală și de judecare a cauzei, atitudinea față de infracțiunea comisă, cum vinovatul își apreciază fapta social periculoasă încă de la momentul descoperii ei cum ar fi: conduita bună a infractorului; comportarea sinceră în cursul procesului, recuperarea prejudiciului material și moral.

Conform textului alin.(1) art.90 Cod penal instanța numai motivat poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului cu concluzia că acesta se poate îndrepta fără executarea reală a pedepsei închisorii, motive care trebuie indicate în sentință. În plus la cele menționate instanța de judecată va ține samă de trecutul vinovatului, mediul în care trăiește, modul de comportare la locul de muncă, în familie, în societate etc.

Instanța de recurs consideră că, în speță atît instanța de fond cît și cea de apel au respectat cerințele de motivare referitor la procedura executării pedepsei de către inculpatul Varnalii V., precum și au luat în considerație atitudinea acestuia față de urmările rezultate din infracțiune, ultimul recunoscîndu-și vina doar în instanța de apel sub presiunea punerii în executare a pedepsei închisorii stabilite de către instanța de fond, la fel de faptul că inculpatul a achitat prejudiciul material doar în timpul cînd cauza

penală se afla pe rol în Curtea de Apel Chișinău, iar prejudiciul moral acordat de instanță de fond în general nu a fost achitat. La fel, și faptul că inculpatul nu este angajat în câmpul muncii, atitudinea lui pînă și după comiterea infracțiunii, consecințele care au survenit în urma infracțiunilor comise, și anume, faptul că partea vătămată pînă în prezent nu aude bine, și-a pierdut simțul mirosului, prin urmare instanțele ierarhic inferioare just au conchis că corectarea lui Varnalii V. fără a fi izolat de societate este imposibilă.

Așadar, Colegiul constată că, pedeapsa stabilită și individualizată de către instanța de fond care a fost menținută de instanța de apel, răspunde atît principiului proporționalității, cît și scopului pedepsei penale prevăzut în art. 61 alin. (2) Cod penal, restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvîrșirii de noi infracțiuni atît din partea condamnaților, cît și a altor persoane.

În temeiul celor expuse, instanța de recurs nu constată prezența erorilor de drept ce ar genera casarea hotărîrilor atacate sub aspectele invocate, impunându-se în consecință inadmisibilitatea recursului, ca fiind vădit neîntemeiat.

8. În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocatul Zmeu Alexandru în numele inculpatului Varnalii Veaceslav, împotriva sentinței Judecătorei Botanica, mun. Chișinău din 21 octombrie 2013 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 11 martie 2014, în cauza penală în privința lui *Varnalii Veaceslav Serghei*, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, publicată la 26 august 2014.

Președinte

Petru Ursache

Judecători

Constantin Alerguș

Petru Moraru